

W latach 1944-1948 państwa Europy Środkowo-Wschodniej przeszły radykalne zmiany społeczno-gospodarcze. Do najważniejszych działań należały reforma rolna i nacjonalizacja przemysłu. Zmiany dotknęły jednak niemal każdego sektora gospodarki. Niniejszy projekt ma na celu analizę tych zmian z perspektywy dwóch regionów podobnych pod względem rozwoju gospodarczego i struktury społecznej ludności - południowej Polski i Słowacji. Tak określony zakres terytorialny i problemowy ma odpowiedzieć na pytanie o niezależność działań komunistów (czy były one skoordynowane, czy też istniała możliwość realizacji "narodowych dróg do socjalizmu") i sprawczość szerokich mas społecznych. Czy mieliśmy wówczas do czynienia z rewolucją społeczną, a jeśli tak to kto odgrywał w niej dominującą rolę. Poparcie dla zwiększenia interwencji państwa w gospodarkę rosło już od czasów Wielkiego Kryzysu. Pytanie brzmi, w jakim stopniu komuniści i inne partie polityczne wykorzystali te nastroje, a w jakim skorygowali swoje działania pod ich wpływem. Projekt ma dać odpowiedź na pytanie o relacje władza-społeczeństwo w odniesieniu do przemian społeczno-gospodarczych w pierwszych latach powojennych. Metoda porównawcza pozwoli zidentyfikować cechy wspólne i specyficzne transformacji oraz ukazać działania komunistów i reakcje społeczne w szerszym kontekście. Uwzględnienie w badaniach postaw społecznych poszerza zagadnienie o pytania dotyczące ich reakcji na postrzegane nastroje społeczne. Skupienie się na kwestiach gospodarczych i społecznych w oparciu o badania źródłowe autora, a także dotychczasowe opracowania historiografii polskiej, słowackiej i czeskiej, pozwoli na poszerzenie dotychczasowej wiedzy i nowe spojrzenie na transformację systemu społeczno-gospodarczego w Europie Środkowej.